

HALJALA VALLARAAMATUKOGU 2023. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Sisukord

Sissejuhatus	4
1 Põhilised tegevussuunad	4
2 Juhtimine	6
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	6
2.2 Eelarve.....	7
2.3 Projektid	7
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	8
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	8
2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	10
2.4.3 Erialahariduse omandamine	10
2.4.4 Töötajate tunnustamine	10
2.4 Raamatukogu haldusjuhtimine.....	11
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	12
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	12
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	12
3.1.1 Raamatu komplekteerimine.....	13
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	14
3.1.3 Auviste komplekteerimine	14
3.2 inventuurid, mahakandmised	14
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	15
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	16
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	17
4.3 RVL teenindus.....	19
4.4 Laste- ja noorteteenindus	20
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	20
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	21
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	21
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	22
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	23
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	23
4.6.1 kohalikul tasandil	23
4.6.2 riiklikul tasandil.....	26

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	26
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	26
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	26
4.9 Andmebaasid	27
5. 2024. aasta tegevused	28
LISA 1. Personali koolitus	29
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	29
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	29
LISA 4. Laste ja noorteüritused	29

Sissejuhatus

2023. aasta möödus pärast 2022. aastal olnud raamatkogude aastat veidi rahulikumas rütmis. Tähelepanu koondus raamatukogudelt liikumisaastale. Omal moel tähistasid liikumisaastat ka Haljala valla raamatukogud. Aasta alguses kolis Haljala raamatukogu ajaloolisesse Köstrimajja Haljala Kooli kõrvale. Seoses kolimisega tuli ette võtta suurem fondi korrastus/puhastus. Ka harukogud tegelesid innukalt oma fondide korrastamisega. Raamatukogudes maha kantud raamatud kogusime kokku Haljalasse kus jagati suvel raamatuid tasuta ning lisaks korraldati oktoobris raamatulaat. Lugejatele pakkusime erinevates raamatukogudes mitmesuguseid üritusi. Haljala kooli õpilaste ja õpetajatega on koostöö aktiivne ja paljud tunnid ühildatakse raamatukogutundidega. Hea meel on tõdeda, et külastuste arv on raamatukogudes tõusuteel, kahjuks on langemas laenutuste arvud. Käesolev aruanne annab ülevaate 2023. aastal Haljala valla raamatukogudes toimunud.

Tabel 1

Omavalitsus	Elanike arv (01.12.22)	Raamatukogusid kokku	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv
Haljala	4377	8	7	0

Üldkasutatavate raamatukogude arv: Haljala vallas on 8 raamatukogu. Valla keskraamatukogu ehk vallaraamatukogu asub Haljalas, millel omakorda on 7 harukogu: Aasperes, Varangul, Vihulas, Vergis, Võsul, Võsuperel ja Karepal.

1 Põhilised tegevussuunad

1. Haljala raamatukogu kolimine Köstrimajja
2. Raamatukogude ümberkorraldused
3. Isetehtud laenutuskapp Haljalasse

2023. aasta veebruaris õnnestus Haljala raamatukogul lõpuks kolida uutesse ruumidesse Köstrimajja. Kolimine möödus latusalt kuid esialgse kolme päeva asemel võttis kolimine ega terve nädala. Uue mööbli jaoks vahendid puudusid, mistõttu tuli puuduolevad riiulid tuua Aaspere raamatukogust, kuhu asemele viidi Varangu raamatukogu vanad riiulid. Köstrimajas jagub ruumi erinevate ürituste läbiviimiseks kui ka soovi korral vaiksemad nurgad

individuaalseks tööks (võimalusel saab ruumid eraldada vaheseinaga). Raamatukogu avati uutes ruumides 8. veebruaril, Haljala Kool kolis uude majja sisse kuu aega hiljem. Sellest hetkest tõusis raamatukogu külastuste arv plahvatuslikult. Varasemalt max 20 külastust päevas asendus ca 80 külastusega, mõnel päeval rohkemgi. Igal vahetunnil on lapsed raamatukogus, pärast kooli on see hea koht kus koolibussi oodata.

2023. aasta jaanuaris vähendati Aaspere ja Vihula raamatukogude lahtiolekuaegu. Raamatukogud olid edaspidi avatud 1 kord kuus tund aega. Niigi vähese külastatavusega raamatukogude külastuste arv vähenes veelgi. Kohalikud otsustasid, et see on nende narrimine ja seetõttu raamatukogu ka enam ei külastatud. Jäid ainult vähesed truud lugejad, kes külastasid raamatukogu iga kord kui see tund aega lahti oli – Aasperes oli neid umbes 1-2. 2023. aasta novembris otsustas Haljala Vallavolikogu Aaspere ja Vihula raamatukogud alates 1. jaanuarist 2024. sulgeda.

Iseteeninduslikku laenutuskappi on Haljalasse soovitud saada juba paar aastat tagasi. 2023. aasta suve hakul tõstati teema uuesti päevakorra. Valla keerulise finantsolukorra tõttu oli selge, et nii suurt väljaminekut Cleveroni laenutuskapi näol pole võimalik teha. Võimalike variantidena kaaluti ka nutipostkaste valla erinevatesse piirkondadesse kuid ka need oleksid olnud üsnagi kallid. Sellest sündis idee teha ise laenutuskapp mesitarust. Sotsiaalmeedias tehtud üleskutsel annetada raamatukogule üks mesitaru reageeris Vinni vallast OÜ Kabrani Mesi, kes annetas meile täiesti uue korpustaru. Kui korpustarule lisada juurde hinged, tabakramp, tõstesang ning koodilukk, siis isetehtud laenutuskast valmis. Kuigi infot jagati igal pool, siis jäi osadele inimestele siiski arusaamatuks, mis on kasti mõte. Päril paljud küsisid raamatukogust lukukoodi, et saaksid raamatuid kasti tagastada. Esimesed paar kuud sai kast küll kiita kuid keegi kasutada ei soovinud. Esimesed kastitellimused tulid oktoobris ning juba on tekkinud ka püsikund. Tulevikus soovime sama põhimõttega laenutuskaste näha ka Võsu, Võsupere ja Karepa raamatukogude juures.

Varasemalt aktiivselt toimunud Haljala kirjandusklubi tegevus katkes seoses eelmise direktori töölt lahkumisega 2022. aastal. Pärast seda tundis kirjandusklubi vastu tunduvalt huvi ainult 2 inimest. Uus direktor võttis küll ühendust endiste klubi liikmetega, kuid keegi ei olnud nõus klubi tegevust üle võtma. 2023. aasta kevadel toimunud rahulolu-uuringus heideti direktorile ette, et raamatukogus ei jätkatud kirjandusklubi tegevust, kusjuures huvitatud oldi ainult teatrikülastustest. Arutades tekkinud olukorda raamatukogu nõukogu kahe liikmega jõuti järeldusele, et raamatukogu ei pea korraldama teatrikülastusi. Kirjandusklubi üritused asendati raamatukogus kohtumisõhtutega, kus on osalenud näiteks Teater Nuutrum, Uno Trumm, Märt

Treier jt. Üritustest osavõtt on olnud pigem jahe, v.a Märt Treier, kes tõi raamatukogu saali rahvast täis.

Keerulise finantsolukorra tõttu tuleb iga üritus ja esineja põhjalikult läbi mõelda. Esinemistasud tõusevad iga aastaga. Raamatukogu on võimeline maksma nt 250 eurot esinemistasu, aga kui üritusele tuleb ainult paar inimest, siis on esineja ees lihtsalt piinlik.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

- 2023. aasta alguses vähendati raamatukogude lahtiolekuaegu. Varasemalt Essus tegutsenud Varangu raamatukogu koliti täies mahus Varangu külaseltsi ruumidesse kus varasemalt tegutses Varangu raamatukogu teeninduspunkt. Vihula ja Aaspere raamatukogud olid alates 2023 aasta algusest avatud 1 kord kuus tund aega. Võsupere raamatukogu lahtiolekuaegu vähendati neljalt päevalt kolmele. Vergi raamatukogu on alates 2023. aasta jaanuarist avatud ühel päeval nädalas, reedeti.
- Haljala Vallaraamatukogul on olemas põhimäärus (22.11.2023), kasutuseeskiri (15.05.2018), andmekaitsetingimused (23.04.2019). Kasutuseeskirja muutmise protsess on hetkel pooleli.
- Haljala Vallaraamatukogu arengukava kinnitati 15.04.2020. Arengukava on koostatud 2025 aastani, seega tuleb 2024 aastal uue arengukava koostamisega tegelema hakata.
- Raamatukogul on viieliikmeline nõukogu, mille koosseis on kinnitatud 22. september 2022. Raamatukogu direktori teadmiste kohaselt pole nõukogu täiskoosseisus kordagi kokku tulnud. 29. märtsil 2023 toimus Haljalas raamatukogu nõukogu koosolek, millest võttis osa ainult 2 liiget. Koosolekult puudunud nõukogu liikmetelt puudus ka hilisem tagasiside. Haljala valla arendus- ja kommunikatsioonijuhil poolt 20. novembril 2023 nõukogu liikmetele laiali saadetud teavitus raamatukogu põhimääruse muutmise kohta ei saanud ühtegi tagasisidet. Raamatukogu nõukogu tegevus on vallaraamatukogu direktori hinnangul mitterahuldav.
- Haljala vallas oli 2023. aastal 8 raamatukogu ja 5 raamatukoguhoidjat. Selleks et pakkuda kvaliteetset raamatukoguteenust tuli teha mõningaid ümberkorraldusi. Aaspere ja Vihula raamatukogu lahtiolekuaegade vähendamine oli raske kuid vajalik otsus. Raamatute laenutamise võimalus kohalikele inimestele säilis, iseasi kui palju seda

võimalust kasutati. Novembris 2023 sündis otsus muuta Varangu raamatukogu Haljala teeninduspunktiks ning Vergi raamatukogu Karepa teeninduspunktiks.

1. septembrist 2023 vähendati ka Karepa, Varangu, Haljala ja Võsu raamatukogude lahtiolekuaegu paari tunni võrra, külastajat see oluliselt ei mõjuta.

Üldjuhul külastatakse raamatukogusid isikliku transpordivahendiga või jala. Ühistranspordi graafikutega pole eriti võimalik raamatukogude lahtiolekuaegade puhul arvestada. Sellisel juhul on omaloominguline laenutuskast hea võimalus, kuidas raamatukoguteenust ka väljaspool raamatukogu lahtiolekuaegu pakkuda.

Kultuuriministeriumi arendusprojektide taotlusvooru esitati 2023. aasta novembris taotlus raamatukogubussi soetamiseks Haljala valda.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.22. €	Seisuga 31.12.23 €	Muutus %
Eelarve kokku	133,108	132,380	-0,5%
Personalikulu	84,218	81,815	-2,9%
Komplekteerimiskulu	28,144	30,980	+10%
sh KOV-lt	19,860	22,129	+11%
sh riigilt	8,284	8,851	+6,8%
Infotehnoloogiakulu	4,667	4,293	-8%
Täienduskoolituskulu	0,300	0,295	-1%
Üritustele/näitustele	1,097	1,007	-8%

Töötajatele, kes kasutavad isiklikku sõiduautot töösõitudeks, makstakse sõidukompensatsiooni sõidupäeviku alusel.

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Haljala Vallaraamatukogu koosseisus töötab vallaraamatukogu direktor ja 4 raamatukoguhoidjat, kellest üks töötab osalise koormusega. Kaks raamatukoguhoidjat ja direktor käivad teenindamas ka teistes harukogudes. Selleks et meeskonda ühtsena hoida korraldatakse aeg-ajalt ühiskohtumisi või veebikoosolekuid.

2023. aasta alguses koondati Vergi raamatukoguhoidja töökoht. Vergi raamatukogu teenindamise võttis üle Karepa raamatukoguhoidja, kes teenindas veel ka Vihula raamatukogu. Võsu raamatukoguhoidja avaldas suvel soovi minna sügisest täiskoormusega ülikooli õppima. Korraldasime uue töötaja otsimiseks konkursi, mille tulemusena osutus valikus juba varasemalt Võsul töötanud Piret Maurer. Otsustamisel sai määravaks fakt, et inimene on varasemalt raamatukogus töötanud ning eraldi väljaõpet ei vajanud.

2023. aasta augustis esitas Vallaraamatukogu direktor vallavalitusele ettepaneku lühendada Võsu, Varangu, Karepa ja Haljala raamatukogude lahtiolekuaegu. Otsus sündis koos raamatukogu meeskonnaga. Sisuliselt on muudatus nii väike, et tavalugeja seda ei märkagi. Lahtiolekuaegu vähendati nende kellaaegade võrra, mil nagunii raamatukogu ei külastatud (näiteks reede hommikul kell 8). Võsupere raamatukogu lahtiolekuaegu ei vähendatud seetõttu, et aasta algusest vähendati lahtiolekupäevade arvu neljalt kolmele.

2023. aastal viidi läbi kvaliteedihindamine. Segadust tekitas samal perioodil toimunud kvaliteediuuring, mis oli palju mahukam ning mille abil sai täiendust näiteks vallaraamatukogu koduleheküljel. Iga juht soovib oma raamatukogu näha paremas valguses seega sai kvaliteedihindamisel mõni kategooria veidi ülehinnatud. Hea meel on tõdeda et enamuse kategooriaid sai siiski hinnatud tasemega „hea“, mõni kategooria sai ka „eeskujulik“ taseme. Hea ning rahuldava taseme puhul on eesmärk saada paremaks kas omal jõul (pakkudes oma lugejatele paremat teenust) või vajades selleks KOV tuge, eesmärgiga saada valla arengukavas raamatukogud rohkem kajastatud.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest.

Tabel 4

Teema	Korraldaja	Tundide arv	Osalejate arv
Erialased täienduskoolitused			
Strateegiline raamatukogu	CreativityLab	16	1
Lastekirjanduse aastakoosolek	ELK	3	3

Lugemisisu stardikoolitus	ELK	4	2
Elav pärand ja jätkusuutlikkus	Eesti Rahvakultuuri Keskus	5	1
Laps kirjanduses	ELK	5	1
LVKRRK korraldatud erialased täienduskoolitused	LVKRRK		
Krimikirjanduse trendid ja paremik.		2	2
Täiskasvanute õpetamise toetamine	EATK Andras	6	1
Teenusedisain ja lugejauuring		6	2
Maakonna lugejauuringu tulemused ja järeldused		2	1
Noortekirjanduse trendid läbi aegade ja hetkeolukord. Raamatute kirjastamisest.		3	5
Fotograafina Eestis ja Ukrainas. Ain Liiva. Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamine ja aruandlus. Meie esiemad		5	5
Muud koolitused			
Raamatukogu digiriigi nõustajana	Trinidad Wiseman	24	1
Andragoogika koolitus	MKM	2	1
Sotsiaalkindlustusameti e-teenused	MKM	1,5	2
Maksu- ja Tolliameti e-teenused	MKM	1,5	2
Energiateenuste portaalid	MKM	1,5	2
Uued avaliku sektori poolt pakutavad teenused	MKM	1,5	2
Suhtlusrakenduste kasutamine	MKM	1,5	2
Virtuaalse nõustamise meetodid ja vahendid	MKM	1,5	1
Küberturvalisuse põhimõtted	MKM	1,5	1
Videotöötamise tööriistad	MKM	1,5	2
Tervisekassa teenused	MKM	1,5	1

Karepa raamatukoguhoidjale pakkus enim huvi ELK aastakoosolek, noortekirjandus ja kirjastamine. E-teenuste puhul sai parema teadlikkuse vastavate lehtede olemasolust. Videotöötamisele olid suuremad ootused, kui see välja kukkus.

Võsupere raamatukoguhoidja sai ELK aastakoosolekul ja raamatukoguhoidjate õpipäeval põhjaliku ülevaate uutest lasteraamatutest.

CreativityLab'i poolt korraldatud arendusprogramm „Strateegiline raamatukogu“ oli väga informatiivne ning andis head alustalad raamatukogu arengukava uuendamiseks. Koolitus oli küll tasuline, kuid raamatukogu direktor osutus ERÜ stipendiaadiks ning koolituskulud kaeti ERÜ poolt.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse koolitustes pole väga võimalust pettuda, nende meeskond teeb väga head tööd, et pakkuda võimalikult huvitavaid koolitusi.

Trinidad Wisemani poolt korraldatud „Raamatukogu digiriigi nõustajana“ oli esialgu paljulubav kuid enamuse koolitusest toimus grupitööna ja kui grupp ei tee koostööd (2 liiget teatasid iga koolituse alguses et nemad ainult kuulavad, 1 liige osales ainult koolituse alguses) siis jääb paratamatult mingi osa teooriast segaseks.

Kohalikel koolitustel osalemisest loobuvad raamatukoguhoidjad seetõttu, et ei soovita raamatukogu terveks päevaks kinni panna.

LISA 1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

Raamatukoguhoidjad rääkisid oma raamatukogude ajaloost ja hetkeolukorrast ning tulevikuplaanidest nii Järva valla raamatukoguhoidjatele kui ka Kuusalu Vallaraamatukogu töötajatele.

LISA 2

2.4.3 Erialahariduse omandamine.

Erialaharidust ei omandanud 2023. aastal ükski töötaja.

2.4.4 Töötajate tunnustamine.

Urve Kingumets – Vallaraamatukogu direktori tänukiri 30. tööaasta täitumise puhul

Ene Loo – Vallaraamatukogu direktori tänukiri 30. tööaasta täitumise puhul

„Infootsing Internetist 2023“ võistluse korraldasid Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing ja Tallinna Ülikooli Akadeemiline raamatukogu. Võitjaks pärjati Marion Talli.

2.4 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Haljala raamatukogu kolis 2023. aasta alguses Haljala Rahvamajast ajalisesse Kõstrimajja. Kui varasemalt oli raamatukogus kasulikku pinda 117m², siis kolides kasvas see 394,6 m². Ruumi on palju. Tulevikuplaanideks on täies mahus vana raamatukogumööbli välja vahetamine. Raamatukogul on olemas tagastuskast ja alates 2023. aasta augustist ka laenutuskast.

Karepa raamatukogu tarbeks üürib vald ruumi Karepa Seltsilt. Töötingimused ja asukoht on väga head. Ruumis on õhk-vesi küte ja kamin. Kaminat sai rohkem kütta, sest valla poolt elektri kokkuhoiu meetmed sätestasid ruumi temperatuuri ja radiaatorid olid jahedamaks keeratud. Lund on vaja lükata maja eest, postkastide juurest ja kütteseadme välise osa juures. Üritusteks saab kasutada rahvamaja kaminasaali või suurt saali. Talvisel ajal võib piirduda ka ainult fuajeeaga. Tagastuskasti olemasoluga ollakse väga rahul. Töötaja laud sai üle värvitud ja lakitud. Remondivajadus Karepal puudub.

Võsupere raamatukogu asub Võsupere küla (piirkonna suurim küla) keskel ja ligipääs sellele on hea. Hoone on ehitatud 2011 aastal, ruum on soe ja valge, sisustatud kaasaegse mööbliga. Lugejate kasutada on 47 m² pinda, ürituste korraldamiseks ruumi napib. Remonditöid ei tehtud ja remondivajadus hetkel ka puudub. Tagastuskasti kasutatakse pidevalt.

Võsu raamatukogu ruumid asuvad Võsu Rannaklubi hoone esimesel korrusel. Hoones on veel lasteaiarühm, Noortetuba, paar valla ametnikku, tegus selts kes korraldab pidevalt üritusi.

Raamatukogu vajab suuremaid ruume. 2024. aastal vahetatakse välja mingi osa vanadest riiulitest. Võsu tagastuskast on pidevas kasutuses. Suvel on probleeme, et tagastuskast on pidevalt täis. 2024. aastal viime Aaspere tagastuskasti Võsule teiseks tagastuskastiks juurde.

Aaspere haruraamatukogu asub MTÜ Aaspere Külakoja ruumides. Kasutada on 118 m² kasulikku pinda. Ruumid on heas korras ja remondivajadust ei ole.

Vihula raamatukogu asub Vihula lasteaiaga ühes majas ning kasutuses on 62,9 m² . Raamatukokku ei ole teed, inimesed käivad üle muru; välisfassaad on aegunud; välisuks ja aknad on vananenud.

Vihula ja Aaspere raamatukogud on alates 1. jaanuarist 2024. a. suletud.

Vergi raamatukogu asub Vergi külas, pinda on 103m² . Asukoht on hea ning ruumipuudust ei ole. Tagastuskastina kasutusel olev puidust postkastile teostati kerge remont ja postkasti enam vihm sisse ei saja.

Varangu raamatukogu asub Varangu seltsimajas. Asukoht on külast väljas ja sinna juurde viiv tee on valgustamata. Raamatukogu sai külaseltsilt ruumi juurde seoses Essus olnud

raamatukogu kolimisega Varangule. Üritusteks saab vajadusel kasutada seltsi ruume. Raamatukogu vahetas välja vanad riulid.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Liikumispuudega inimene saab külastada Haljala ja Võsu raamatukogu. Haljala raamatukogusse pääseb ratastooliga Haljala Kooli peauksest, kust pääseb mööda kaldteed raamatukokku. Karepal, Varangul, Vergis, Aasperes ja Võsuperes liikumispuudega lugejal iseseisev juurdepääs puudub. Ratastooliga ruumidesse sisenemiseks peab kasutama kõrvalist abi, sest puuduvad kaldteed.

Juurdepääs võimalik	Võsu
Juurdepääs võimalik osaliselt	Haljala
Juurdepääs puudub	Karepa, Varangu, Vergi, Aaspere, Võsupere

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Raamatukogude lugejaarvutitesse paigaldati Linuxi operatsioonisüsteem, mis on küll lugejale esialgu harjumatu aga menüü on eestikeelne, vajadusel saab abi küsida raamatukoguhoidjalt.

Võsu raamatukogu koridoris asunud lugejaarvuti likvideeriti, sest puudus ülevaade, kes ja kui palju seda kasutab. 2023 aasta suve hakul varastati ära selle arvuti hiir. Kaks lugejaarvutit on raamatukogus olemas ning nendel on oma kindlad kasutajad.

Haljala raamatukogus on 2 lugejaarvutit, mida enamuse ajast kasutavad lapsed mängimiseks ja videote vaatamiseks. Ühel korral on õpilane arvutit kasutanud õppetöö eesmärgil (slideshow tegemine). Enamikel juhtudel kasutavad täiskasvanud inimesed lugejaarvuteid printimiseks, lisaks palutakse abi näiteks lõigete suurendamisel (skaneerimine), harva palutakse koopiat mõnest artiklist. Oleme aidanud lugejatel internetis postipakisaadetist vormistada lisaks veel etteantud dokumenti tõlkida ja kujundada (pulumakink).

Arvutipark on küll juba vanem, aga saame siiski veel hakkama. Valla IT-tehnik koos Visioline firmaga hoolitseb selle eest et kuvarid ja arvutid ja printerid oleksid töökorras.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude komplekteerimisel arvestatakse teeninduspiirkonna elanike lugemiseelistusi ja eelarve võimalusi. Eesmärgiks on, et kirjanduse paremik jõuaks lugejani ja igas vanuses lastele oleks soovituslikku koolikirjandust pakkuda. Haljalas on fond kõige rikkalikum ning seal asuvad ka

vähem kasutust leidvad teatmeteosed, mida saab vajadusel harukogudesse laenutada. Komplekteerimine toimub koostöös Lääne-Virumaa Keskraamatukoguga. Arvestatakse valla teiste raamatukogude tellimustega vältides liigset kopeerimist. Samal ajal arvestatakse ka sellega, et enamus lugejaid soovivad uudiskirjandust ja teised raamatukogud uusi raamatuid RVL-iga kohe välja ei anna. Väiksema nõudlusega teavikuid saab RVL-i kaudu teistelt raamatukogudelt tellida.

Haljala valla raamatukogudesse lisandus 2023. aastal 1845 teavikut Jätkuvalt täiendasid harukogud oma fonde Vihula ja Aaspere kogude arvelt ning seetõttu lisandus annetustena 446 teavikut, mis moodustas kogude juurdekasvust 24%.

Haljala valla teavikute ringlus 2022. aastal oli 0,5.

Täiskasvanud lugejad laenutavad peamiselt uudiskirjandust. Kui varasemalt laenutati erinevaid sarjaraamatuid, siis 2023. aastal küsiti rohkem varasemaid menukeid. On lugejad, kes soovivad lugeda ainult kergeid naistekaid ja on lugejaid, kes küsivad ainult väärkirjandust. Alati pole meil kõiki raamatuid pakkuda, seega pakume neile RVL võimalust või soovivad nad ise Lääne-Virumaa Keskraamatukokku minna. Lapsed laenutavad põhiliselt kooli soovituslikku kirjandust, aga on tekkinud ka nõ ajaviitelugejad, kes laenutavad lasteraamatuid omal vabal tahtel. Lisandunud on ka noored emad, kes soovivad kasvatusteaduslikke raamatuid.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Haljala valla raamatukogudesse lisandus 2023. aastal 1740 raamatu eksemplari (Haljalasse 664, Karepale 274, Varangule 176, Verki 23, Vihulasse 1, Vösule 368 ja Vösuperele 234).

E-raamatuid ei komplekteerita.

Haljalas oli 2023. aasta populaarseimad raamatud A. Küti „Kolme kaardi mõistatus“, Jojo Moyes'i „Tähtede jagaja“. Eraldi mainimist vajab ka Laura Baldini „Uue aja õpetaja“ mida esialgu raamatukokku ei ostetud vaid alles siis kui üks lugeja seda juhuslikult küsis. Pärast seda on raamat pidevalt välja laenutatud.

Vösuperel olid 2023. aasta loetuimad raamatud: A. Feeney „Kivi, paber, käärid“, E. Epner „Lembit Ulfsak“ ja S. Boland „Perepuhkus“.

Karepal olid enim loetud raamatud Epner E. „Lembit Ulfsak“, Kütt A. „Kolme kaardi mõistatus“ ja „Risti soldati mõistatus“, Robarts K. „Skandaalne armastus“.

Võsul olid enimloetud raamatud Ain Kütt „Kolme kaardi mõistus“, Carin Gerhardsen „Piparkoogimaja“ ja Lucinda Riley „Mõrvad Fleat House`is.

Tihti peale on olukorrad, kus näiteks Lääne-Virumaa Keskraamatukogus pikas järjekorras olev raamat on maakogudes uudiskirjanduse riivil seismas. Kavalamad Rakvere inimesed kasutavad sel juhul võimalust ning laenutavad menüüd väiksematest raamatukogudest.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika komplekteerimisel arvestatakse lugejate eelistusi ning tellitakse ka populaarsemat kultuuriperioodikat.

Raamatukogudesse lisandus 2023. aastal järgnev kogus ajalehti/ajakirju: Haljalasse 4 ajalehte ja 33 ajakirja; Karepale 1 ajaleht ja 15 ajakirja; Varangule 1 ajaleht ja 8 ajakirja; Verki 2 ajalehte ja 5 ajakirja; Võsule 4 ajalehte ja 21 ajakirja; Võsuperele 3 ajalehte ja 13 ajakirja.

Kultuuriperioodikat Haljalas ei loeta, samas Võsul on väga aktiivses kasutuses, mis on tingitud sellest et suveperioodil suvitab kultuurirahvas Võsul. Ajakirjadest on populaarseimad jätkuvalt Kroonika, Naisteleht ja Tiiu.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

2023. aastal auviseid ei komplekteeritud.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Seoses raamatukogu kolimisega teostati Haljalas kaks inventuuri: Haljala põhifond - puudu 334 eksemplari ja Õpikufond – puudu 281 eksemplari.

Haljala põhifondi inventuuriga sattus nimekirja 2018. aastal raamatukokku saabunud M. Mansoni „Kõik on p*rses“, mida pole arvele võetud, millel pole laenutusi ning mida pole ka raamatukogus.

Aasta peale kustutati Haljala valla raamatukogu fondidest 10549 teavikut. Aasperes 350, Haljalas 3618, Karepal 550, Varangul 1820, Vergis 772, Vihulas 466, Võsul 2310 ja Võsuperel 663 teavikut.

Haljala raamatukogu palus Uranielt 0-laenutusega raamatute nimekirja. Selle nimekirja järgi peaksime kriitilise pilguga üle vaatama veel üle 2000 raamatu, mida pole viimase 5 aasta jooksul laenutatud.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

2023. aasta algusest vähenesid Varangu, Võsupere, Vergi, Vihula ja Aaspere raamatukogude lahtiolekuajad. Varangu raamatukogu oli avatud T 9-17. Võsupere raamatukogu uued lahtiolekuajad oli T-N kella 10.30 – 18.00. Vergi raamatukogu oli avatud reedeti kella 12-18ni ja Aaspere ja Vihula raamatukogud olid avatud 1 kord kuus tund aega.

1. septembrist muutusid Varangu, Haljala, Võsu ja Karepa raamatukogude lahtiolekuajad:

Haljala Vallaraamatukogu: E, K kell 10.00-18.00, T, N kell 10.00-17.00 ja R kell 9.00-16.00;

Võsu haruraamatukogu: ajavahemikul 01.09-31.05 E, K kell 10.00-18.00, T, N kell 10.00-17.00 ja R kell 9.00-16.00; ajavahemikul 01.06-31.08 T-N kell 10.00-18.00, R kell 8.00-16.00 ja L kell 10.00-14.00;

Võsupere haruraamatukogu: T-N kell 10.30-18.00;

Vihula haruraamatukogu: üks kord kuus kuu teine R kell 10.00-11.00;

Vergi haruraamatukogu: R kell 12.00-18.00;

Karepa haruraamatukogu: T kell 10.00-18.00, K, N kell 10.00-17.00 ja L kell 10.00-14.00;

Aaspere haruraamatukogu: üks kord kuus kuu kolmas K kell 10.00-11.00;

Varangu haruraamatukogu –T kell 9.00-16.00.

Raamatukogude lugejauuring viidi koostöös uuringufirmaga Kliendiuuringud.ee läbi 27. märtsist – 23. aprillini kõikides Lääne-Viru maakonna rahvaraamatukogudes.

Haljala raamatukogu kohta vastas 32, Karepa 38, Võsu 32, Vergi 21, Võsupere 20, Varangu 7 ja Aaspere 2 inimest.

Haljala vallas ollakse raamatukogudega pigem rahul – eriliselt kiideti Karepa raamatukoguhoidjat Ene Lood kui väga abivalmit töötajat. Küll toodi välja, et raamatukogu on väike ja raamatute valik veidi kehvem. Samas toimib RVL(raamatukogude vaheline laenus), mis võimaldab tellida soovitud teaviku mõnest teisest raamatukogust.

Ka Võsupere ja Võsu raamatukogusid kiideti hea ja sõbraliku teeninduse poolest. Võsu raamatukogu ruumid vajavad kaasajastamist – saame vastata sellele nii, et lootus parematele ruumidele on olemas.

8 vastajat 21-st hindasid Vergi raamatukogu heaks või eeskujulikuks – kiideti ruume, raamatute valikut ning asukohta. Ülejäänud 13 vastajat hindasid Vergi raamatukogu rahuldavaks või mitterahuldavaks. Toodi välja, et raamatukogu on avatud 1x nädalas, reedeti kella 12-18ni. Soovitakse, et raamatukogu oleks lahti laupäeviti. Siinkohal saame vastata, et raamatukogusid on Haljala vallas 8 – raamatukoguhoidjaid 5. Hetkel Vergi raamatukogus töötav inimene ei jõua füüsiliselt olla laupäeviti kahes raamatukogus korraga. Vergile lähim raamatukogu (Võsu) on 1. juunist – 31. augustini avatud laupäeviti kella 10-14ni.

Haljala raamatukogu kohta vastajad liigitusid kahte leeri: inimesed, kes on väga rahul uute ruumide ning abivalmi teenindusega; ning teised, kes pole rahul uue juhataja, uute ruumide ega ka raamatuvalikuga. Heideti ette, et kandsime maha ja viskasime ära palju vääriskirjandust – lükkame siinkohal selle väite ümber. Enne kolimist kandsime tõesti suurel hulgal raamatuid maha, et olemasolevate riiulitega uude majja fond ära mahutada. Vääriskirjandusena tundunud raamatud olid enamalt jaolt topelteksemplarid või siis raamatud, mida polnud viimaste aastate jooksul kordagi laenutatud ning seisis riiulis. Mahakantud raamatud oli võimalik igaühel endale raamatutäikalt soetada 50 sendi eest, hiljem jagasime neid ka tasuta. Reaalselt visati ära sellised raamatud, mida mitte keegi ei tahtnud.

Lisaks heideti ette et uus juhataja loobus kirjandusringi eestvedamisest ning et varasemalt toimus raamatukogus palju näituseid, üritusi ning väljasõite. Üritused ning näitused toimuvad raamatukogus jätkuvalt edasi – lihtsalt veidi teisel kujul.

Kriitikat leidis Haljala kohta veelgi. AGA kriitika on edasiviiv jõud. Olekski täitsa igav, kui kõik oleks olnud uuringu põhjal väga hästi.

Väiksemal kujul rahulolu-uuringut hakkame oma raamatukogus läbi viima iga-aastaselt, et teaksime milliseid kitsaskohti on raamatukogudes vaja parandada.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Võsuperel on lugejate kasutuses olev arvuti soetatud 2015 aastal ja töötab opsüsteemiga Windows 10. Arvuti on varustatud id-kaardi lugejaga ja ühendatud printeriga. Aasta jooksul kasutati lugeja arvutit 86 korral (2022 aastal 49 korral). Kolm inimest käib iga kuu arveid maksmas ja muid vajalikke toiminguid tegemas. Veel kasutatakse kui vaja printida, digiallkirja anda või e-riigi teenuseid kasutada.

Karepal on lugejaarvuteid 1, kasutusel Windows10, novembrist Linux Mint, olemas ID kaardi lugeja, printimine on võimalik läbi töötaja arvuti. Võimalik skaneerimine. Kasutatakse meilide

vaatamiseks, väljatrükkide tegemiseks, töösjade ajamiseks. Lugejaarvutit kasutati 31 (2022 50) korral, lapsed 4 korral. Kasutus on langenud, kuna üks pidev töösjade ajaja arvutit enam ei vaja.

Haljalas on lugejaarvuteid 2, mis on aktiivses kasutuses peamiselt koolilaste poolt. 2023. aastal kasutati lugejaarvuteid 118 korda täiskasvanute poolt ja 674 korda laste poolt. 2022. aastal olid vastavad numbrid 244 ja 4. Lapsed kasutavad arvuteid peamiselt mängimiseks, täiskasvanud printimiseks. Arvutitel on olemas id-kaardi lugejad.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 4

Raamatu- kogu	Lugejad 2022	Lugejad 2023	Muutus (+-)
Aaspere	39	15	-24
Vihula	28	26	-2
Varangu	89	73	-16
Karepa	151	161	+10
Vergi	160	107	-53
Võsupere	128	120	-8
Võsu	423	454	+31
Haljala	580	571	-9
KOKKU	1598	1525	-73

Lugejate arv vähenes Aaspere, Vihula, Varangu ja Vergi raamatukogudes lahtiolekuaegade vähendamise tõttu.

Raamatu- kogu	Külastused 2022	Külastused 2023	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2022	Virtuaal- külast. 2023	Muutus (+-)
Aaspere	254	72	-182			
Vihula	182	79	-103			
Varangu	1483	684	-799			
Karepa	1889	1989	+100			

Vergi	2175	689	-1486			
Võsupere	1600	1790	+190			
Võsu	3805	4298	+493			
Haljala	7593	10397	+2804			
KOKKU	18981	19998	+1017	70156*	79949*	+9793

*Virtuaalkülastuste andmed on esitatud kodulehe haldaja poolt.

Laenutuskasti teenust hakati Haljallas pakkuma 17. augustist. Laenutuskasti laenutusi oli 2023. aastal 5. Esimesed paar kuud seisis kast kasutuseta, esimesed huvilised tekkisid oktoobris.

Külastuste arv on Karepa, Võsupere, Võsu ja Haljala raamatukogudes tõusuteel, mis on ka valla enimkasutatud raamatukogud. Teistes raamatukogudes vähenesid külastused lahtiolekuaegade muutmise tõttu.

Raamatu- kogu	Laenut-d 2022	Laenut-d 2023	Muutus (+-)	Päringud* 2022	Päringud* 2023	Muutus (+-)
Aaspere	948	243	-705	0	0	0
Vihula	988	404	-584	0	0	0
Varangu	4296	2929	-1367	6	2	-4
Karepa	4003	4480	+308	3	13	+10
Vergi	3958	2212	-1746	32	0	-32
Võsupere	3816	4027	+211	12	1	-11
Võsu	7420	7800	+380	38*	7	-31
Haljala	18163	11959	-6204	37	38	+1
KOKKU	44592	34054	-10538	128	61	-67

*2022. aasta Võsu raamatukogu infopäringute registreerimisel oli arusaamatus, tabelisse märgitud päringute arv ei vasta tõele. Infopäringutena märgiti näiteks järgmise bussi väljumisaja päring, ning ka öömaja uurimine.

***Infopäringud:** Infopäringud on raamatukoguhoidja igapäevatöö nii tavaline osa et tavaliselt ununeb nende ülesmärkimine ära. Raamatukogudesse on pöördutud erinevate päringutega (näiteks: maja katuse ehitus, sokikanna kudumise õpetus, jutud, mis on kirjutatud haavapuust, isadepäeva luuletused, loodusluule jne).

Haljallas on laenutuste arv teist aastat järsus languses. Põhjuseks on varasem raamatute „pikendamine“. Lugejad on harjunud, et raamatuid pikendati iseenesest ning vastavat palvet

selleks raamatukokku esitama ei pidanud. Uue korra järgi pikendatakse raamatuid ainult nendel, kes selleks raamatukokku pöörduvad (tulevad ise, saadavad kirja või helistavad).

Aasperes, Vihulas, Varangul ja Vergis vähenesid laenutused seoses lahtiolekuaegade muutmisega.

Raamatu- kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Karepa	0	1	0	0	0	64
KOKKU	0	1	0	0	0	64

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Karepa raamatukogu U. Trummi loengu perekond Soucantonide suvemajadest salvestuse järelvaatamine FBs.

Raamatu- kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
KOKKU						

*kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu- kogu	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste arv 2023	Virtuaalnäituste külastajate arv 2022	Virtuaalnäituste külastajate arv 2023
Haljala	1	0		
KOKKU	1	0		

4.3 RVL teenindus

RVL toimub peamiselt Haljala valla siseselt. Soovitud raamatu puudumisel tehakse koostööd Lääne-Virumaa Keskraamatukoguga.

RVL sisse 2090: Aaspere 189, Haljala 88, Karepa 432, Varangu 26, Vergi 642, Vihula 270, Vösu 440, Vösupere 53.

RVL numbrid on suured, sest raamatuid oli vaja viia Aaspere, Vihula ja Vergi raamatukogudesse, kus komplekteerimiseks raha ei olnud.

RVL välja 1940: Aaspere 8, Haljala 610, Karepa 808, Varangu 39, Vergi 362, Vihula 86, Vösu 18 ja Vösupere 9.

RVLid liiguvad uute raamatute pakkidega. Suuremal nõudlusel tehakse vastavasse raamatukokku lisasõit, et lugejale kiiremini vastu tulla.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Haljala raamatukokku osteti 2023. aastal ca 240 laste- ja noorteraamatut, annetusena lisandus 58 raamatut. Vahetati välja katkised kooli kohustusliku kirjanduse raamatud ning annetusena toodi juurde kooli kohustuslikku kirjandust kui ka väikelaste kirjandust, mida Haljalasse polnud ostetud. Hoidsime silma peal tellimisnimekirjadel ja võrdlesime neid erinevate soovitusnimekirjadega ning ostsime raamatukokku raamatuid, mis võiksid erinevatele gruppidele huvi pakkuda. Näiteks poistele valisime tuntud Robloxi või Hirmsa Henry sarja raamatuid, mis on osutunud päris populaarseks. Algklassi lastele valisime teadusraamatuid ja ka printsessiteemalised raamatud. Unustusehõlma vajunud „Kessu ja Tripp“ muutus 2023. aasta detsembrikuus ülipopulaarseks seoses Rakvere Teatri mängukavas olnud lavastusega. Seoses uue õppekavaga teeme koostööd ja Haljala Kooli eesti keele ja kirjandusõpetajaga, kelle soovitusel komplekteerime uue õppekavaga seonduvat kohustuslikku kirjandust.

Karepa raamatukokku saabunud kirjandusest (312) oli lastekirjandust 72 (2022 50) raamatut e 23 %. Lastekirjandust eesti autoritelt oli 28 (2022 18) ja välisautoritelt 44 (2022 32) raamatut, ilukirjandust 62 ja teatmekirjandust 10 raamatut. Lastekirjanduse tellimisel on eelistatud auhinnatud raamatuid. Koomiksisõpradele on ajakirja asemel tellitud koomiksikogusid.

Suviseks lugemiseks on raamatuid piisavalt. Talvel on lastekogu kasutamine väiksem. On abiks, kui koolilapsel mujal eksemplar puudu jääb.

Võsupere raamatukogus on pidevalt väljas laste uudiskirjanduse väljapanek. Lasteaiaaegsed lapsed laenutavad uusi raamatuid usinalt, koos õpetajatega ja koos vanematega. Koos õpetajatega käiakse erinevatel teemadel õppematerjali otsimas.

Kooliealisi lapsi lugema meelitada on keeruline nad jooksevad kiiresti läbi, võtavad kooli soovitusliku raamatu (kõige õhema) ja muust kirjandusest ei huvitu.

Võsul arvestatakse komplekteerimisel erinevas vanuses laste lugemishuviga, et kõigile oleks pakkuda nii kooli- kui ajaviitelugemist.

Vihulasse, Aasperre, Varangule ja Verki uut lastekirjandust ei lisandunud. Varangule ja Verki on võimalik lugejate soovi korral viia uuemat lastekirjandust RVLi vahendusel.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 5

Rmtk	Lug-d 2022	Lug-d 2023	Muutus (+/-)	Külast-d 2022	Külast-d 2023	Muutus (+/-)	Laenut 2022	Laenut 2023	Muutus (+/-)
Aaspere	7	1	-6	20	1	-19	19	0	-19
Vihula	1	1	0	16	3	-13	5	4	-1
Varangu	23	20	-3	440	107	-333	175	106	-69
Võsupere	31	26	-5	384	518	+134	182	222	+40
Võsu	110	111	+1	771	903	+132	576	703	+127
Vergi	34	20	-14	324	52	-272	469	141	-328
Karepa	17	18	+1	232	227	-5	138	79	-59
Haljala	278	273	-5	3181	6444	+3263	5570	4118	-1452
KOKKU	501	470	-31	5368	8255	+2887	7134	5373	-1761

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Raamatukogud, mis asuvad lasteaia või kooliga lähestikku (samas hoones või hoonekompleksis) peavad ära kasutama võimalust, et lastes ja noortes lugemise vastu huvi tärkaks. Võsu ja Haljala raamatukogud liitusid Lugemisisu programmiga tänu millele on võimalik lastele uemat lastekirjandust tutvustada ning nendes mängulisel teel lugemishuvi äratada. Lugemisisu materjale saab kasutada ka lasteaiatundide raames. Näiteks otsivad Haljala lasteaed Pesapuu lapsed raamatukogust hea meelega raamatutest plehku pannud raamatutegelaste pilte ning viivad nad lõpuks oma raamatu juurde tagasi. Raamatukogu teematundidesse tulnud lapsed kurdavad vahest, et neile ei loe kodus enam keegi raamatut ette. Tänapäeva kiires maailmas ei saa seda kellelegi ette heita. Õnneks on selleks puhuks olemas raamatukogud, kus on võimalus raamatukoguhoidja käest ühte ettelugemishetke paluda.

Paratamatult käivad suuremad koolilapsed raamatukogust laenutamas ainult kohustuslikku kirjandust. Nimekirjast nõutakse alati kõige õhemat raamatut, isegi kui saab pakkuda et see natuke paksem raamat on palju huvitavam, siis seda ei usuta. Kuna Haljala raamatukogu külastavad lapsed igal vahetunnil, siis paratamatult satuvad nad ka raamatuid lappama/uurima. Kui varasemalt käisid lapsed raamatukogus peitust või kulli mängimas, siis viimasel ajal on lapsed riiulite vahele eksinud raamatuid lappama. Tüdrukud soovivad üksteisele

noorteromaane, väiksemad lapsed tunnevad huvi teadusraamatute vastu ja poisid – nemad on kursis Hitleri raamatuga, sest veedavad suurema osa ajast ajalooriulite läheduses.

Tihtipeale on raamatukoguhoidjad tinged et lapsed ajavad riiulid sassi, samas see näitab et neil siiski on õhkõrn huvi lugemise vastu. On ääretult tore sattuda peale noortele, kes eesti kirjanduse riiulite vahel mõtlikult raamatut loevad või luuleraamatute riiulis näpuga järge ajab.

Oleme teinud ka paarile lapsevanemale märkuse, et nad ei pärsiks laste lugemishuvi. Meile meeldib raamatukogus väga kui laps laenutab ühel päeval raamatu ja toob selle juba järgmisel päeval tagasi, et uus raamat valida. Lapsevanemad on hurjutanud, et nad loevad mitte eakohaseid raamatuid, aga ometigi nad ju loevad ja neil on huvi!

Tubli tööd on alati teinud ka Karepa raamatukoguhoidja, eks pakub lastele lusti ja avastamisrõõmu just suveperioodil. Seal on tekkinud kindel seltskond, kes igal suvel oma tee raamatukokku leiavad. Traditsioonilised üritused, näiteks joonistusvõistlus ja Sagadi looduskool meelitab igal suvel palju lapsi osalema.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.

Karepal käis külas Sagadi looduskool. Kuulati söödavate ja mürgiste taimede ja marjade tutvustust. Hiljem paigutati taimed õigete siltide juurde. Vaadati mikroskoobi all taimede ja marjade osi, värviti taimepilte, mängiti memoriini, aeti marju kõrre otsa. Soovijad said mekkida angervaksa siirupit. Juunis-juulis ootas joonistuste suvenäitus „Minu suvekodu“ osalustöid. Näitusel lõi kaasa 16 3-12 aastast last. 28. juulil toimud näituse pidulik avamine, mis jäi avatuks septembri keskpaigani.

Võsul toimub tihe koostöö Võsu kooli eesti keele ja kirjanduse õpetajaga, lapsed on liitunud Lugemisisu programmiga ning raamatukogus toimus viktoriin „Minu maailm“.

Võsuperel toimusid järgmised üritused - Märtsis emakeelepäeval loeti Aino Perviku „Kirjatähtede keerukas elu“, lahendati mõistatusi ja räägiti raamatukogu vajalikkusest. Oktoober – Ettelugemispäev Eno Raua loominguga.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Tabel 6

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Karepa	122	122	15
Võsupere	2	2	1
Võsu	10	10	3

Teenindamine Karepa laenutusringil toimus 1 kord kuus (va juuli) kolmes külas, peatuti viies kohas ja teenindati 14 inimest. Koduteenust saab veel 1 inimene Karepa külas. Teenuseks on raamatute ja perioodika laenus.

Võsuperele pakutakse teenust talvisel ajal ühele eakale prouale.

Haljala otseselt koduteenindust ei teinud – ühele lugejale viib raamatud koju sotsiaaltöötaja.

Tabel 7

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Teenuseid ei pakuta		

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Karepa raamatukogu põhiline partner on Karepa Selts. Raamatukogu tegeleb info jagamise ja kogumise, teadete saatmise, osavõtjate registreerimise, kuulutuste ja reklaami tegemise, projektide kirjutamise, osaliselt esinejate leidmisega. Raamatukogus hoitakse korras seltsi dokumentatsiooni ja täiendatakse kodulehte, jäädvustatakse tegemisi (fotod). Eraisikud on raamatukogu toetanud raamatute annetamisega. Oktoobris toimus kõigi valla raamatukogude osalusel Haljalas raamatulaat.

2023 aastal korraldati Karepal kokku 11 üritust, sh 3 lastele.

Jaanuaris „Tõlkija ja tema autor“, kuidas tõlkija välismaal leidis oma eesti autori. Raamatu „Kohtumised“ toel.

Märtsis emakeelepäeva tähistamiseks räägiti J. Oengost tema 122. sünniaastapäeval.

Aprillis „Jüripäeva maagia“ jüripäeva kombestikust.

Juunis Elna Kaasiku näituse „AjaMustrid 2“ avamine ja suvenäituse väljakuulutamine.

Juulis Sagadi looduskooli külaskäik, teemaks metsataimed ja –marjad ja joonistuste suvenäituse avamine.

Augustis Uno Trummi loeng perekond Soucantonide suvemajadest Karepal. Üritus salvestati ja oli järelvaadatav raamatukogu FB lehel.

Augustis Mari Uusküla loeng „Keel – inimese supervõime“. Inimloom on ainuke liik, kes on võimeline selliseks kõneks ja lausete moodustamiseks nagu me seda teame.

Oktoobris räägiti Roald Dahlist ja loeti raamatut „Riivatud riimid“.

Novembris toimus kohtumine telemees Kristjan Ojanguga ja Põhjamaade kirjandusnädala raames räägiti jõulukommetest Rootsis.

Vergis korraldati 3 üritust:

Märtsis testipõhisest individuaalsest tervislikust toitumisest. Firma Zinzino toodete tutvustus.

Oktoobris Roald Dahl ja „Riivatud riimid“

Detsembris jõulukommetest Rootsis.

Karepa raamatukogu näitused ja väljapanekud:

Aasta alguses Virumaa ja E. Vilde kirjandusauhinna nominendid

Jaauaris „Aul – aasta lind 2023“

Veebruaris „Saunalugusid raamatutest“

Juulis kaminasaalis kodukandipäeva raames „Karepa raamatukogu 115“, „Karepa rahvamaja 85, „Karepa Selts 20“

Augustis-septembris kaminasaalis „Minu suvekodu“, joonistuste suvenäitusele laekunud tööd

Oktoobris raamatukogupäevade väljapanekud: „Liikuda on tore“ lastele ja „Sport on imeline“ sportlaste elulugudest.

Võsu raamatukogu üritused: Langsepa pansioni lugu, paberrooside meisterdamine ja kohtumine Virve Osilaga. Toimusid ka Lugemisisu tunnid lastele. Lisaks kaks väljapanekut: Raamatute teine kuju (erinevad kaunistude raamatutest) ja Loe mind (väljapanekul raamatud, mida viimase 5 aasta jooksul kordagi loetud pole).

Võsupere üritused ja väljapanekud:

Väljapanekud kirjanike tähtpäevade puhul (Eno Raud 95., Astrid Reinla 75, Urve Tinnuri 70, Lehte Hainsalu 85, Mika Keränen 50)

Jõulud jälle teel!

Pidevalt on väljas uudiskirjanduse väljapanek mida täiendatakse jooksvalt.

Üritused

Märts - Emakeelepäeval loeti Aino Perviku „Kirjatähtede keerukas elu“, lahendati mõistatusi ja räägiti raamatukogu vajalikkusest.

Oktoober – Ettelugemispäev Eno Raua loominguga.

Haljala raamatukogu üritused ja väljapanekud:

Haljalas korraldati kokku 31 üritust (12 üritust täiskasvanutele ja 19 lastele)

Toimus 4 kohtumisõhtut (jutuvestja Ena Mets, Teater Nuutrum, Uno Trumm ja Märt Treier), 1 raamatesitus: Virve Saar „Mehed ja hingemaastikud“, juulis väike tasuta raamatu laat, 2 keelekiirabi kohtumist, sügisene suur raamatulaat. Raamatuklubi kogunes ühel korral kuid kolis pärast seda suhtlusrakendusse Messenger. Raamatukokku kutsuti ka kohalikke dialoogile, kuid üritusele tuli ainult 2 inimest.

Haljalas moodustati raamatuklubi, mille tegevus kolis suhtlusrakendusse Messenger kuid raamatukogus kohtudes soovitatakse üksteisele erinevaid raamatuid ning arutletakse viimati loetud raamatute üle.

Suviseks lugemise ergutamiseks korraldati Haljala Vallaraamatukogu Facebooki lehel suvelugemise loos, kus osalemiseks pidi olema või ennast registreerima Haljala vallaraamatukogu lugejaks ning kommenteerides enda parimat lugemiselamust. Lastel oli võimalik raamatukogust võtta suvelugemise pass ning sinna kõik oma suvel loetud raamatud sisse kirjutada. Kolm vaieldamatult populaarseimat lasteüritust oli raamatukogus kevadel toimunud „Munajaht raamatukogus“, suvehakul toimunud joonistusvõistlus „Minu unistuste raamatukogu“ ja detsembris toimunud „Kingi jõuluks raamat“. Munajahi puhul pidid lapsed raamatukogus kaardi järgi orienteeruma ning otsima erinevaid peidetud vihjeid. „Kingi jõuluks raamat“ saatis laste seas uuele ringile raamatukogudes maha kantud raamatud, mis olid selleks puhuks spetsiaalselt välja valitud ja ära pakitud. Lapsed võtsid pimepakke nii endale kui viisid

ka kodustele jõulukuuse alla. Joonistusvõistlusel oli osalejaid üle terve Haljala valla ning võistlusel osalenud tööd olid sügiseni raamatukogus lastele imetlemiseks.

Haljalas toimus 8 lugemisisu tundi nii Haljala Kooli õpilastega kui ka Haljala lasteaed Pesapuu rühmadega. Lisaks teeme ka klassidele ja soovi korral ka lasteaiarühmadele ettelugemistunde.

Väljapanekud

Elulood, Eno Raud 95, sini-must-valged raamatud, Raamat hüppab ekraanile (raamatud mis on ekraniseeritud), Hea tuju raamatud (peaasi.ee), aiandusraamatud, hoidiste/aiasaaduste raamatud, kirjandusrännak koduradadel (Haljala vallaga seotud raamatud), jõuluraamatud.

4.6.2 riiklikul tasandil

Koostöö Tallinna vanalinna Lions-klubiga. Karepa raamatukogu eestvõttel saadeti raamatuid Emmaste Põhikoolile.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Rahvusvahelisel tasandil koostööd ei toimunud.

Kuna Haljala Koolis käib ka Ukraina lapsi, siis pakuti neile välja Keelekiirabi, mis toimus kahel korral. Osales 1 perekond kuid kahjuks vaibus huvi kiirelt.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Raamatukogud pakuvad individuaalset abi arvutikasutajatele. Peamisteks teemadeks on id-kaardiga digiallkirjastamine, dokumentide väljaprintimine ja vajadusel koopiate tegemine. Raamatukogudes korraldatakse lasteaedadele ja koolidele erinevaid raamatukogutunde, kus tutvustatakse uusi raamatuid, seletatakse, kus ja kuidas paiknevad raamatud riiulites ning kuidas neid laenutada saab. Lisaks raamatukogutundidele korraldavad Võsu ja Haljala raamatukogud Lugemisisu tunde.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Haljala, Karepa ja Võsu raamatukogudel on olemas Facebooki lehed. Kõige kiiremini jõuab info inimesteni sotsiaalmeedia kaudu. FB lehti jälgitakse Tallinnast kuni Lõuna-Eestini välja. Facebooki lehel jagame uute raamatute postitusi, mille järgi tihtipeale inimesed kohe lugejaportaalist raamatuid reserveerima hakkavad. Raamatukogud on artiklitega esindatud ka

kohalikus vallalehes. Mõnikord kajastatakse Haljala valla raamatukogusid ka uudisteportaalis Lääne-Virumaa Uudised ja Virumaa Teatajas.

4.9 Andmebaasid.

Karepa raamatukoguhoidja täiendab koduloo kartoteeki, koostatab koduloo mappi artiklitega ajalehtedest, täiendab raamatukogu kroonikat. Lugejatele koostatakse infokausta tellitud raamatute kohta. Rahvusraamatukogu andmebaasis on teemad lisatud valla lehe artiklitele.

Raamatukogu koduleheküljelt on kättesaadavad järgmised andmebaasid:

URRAM - Eesti raamatukogude ühiskataloog

Kodulugu - Eesti rahvaraamatukogude ühine koduloolise info talletamise süsteem

E-kataloog ESTER - Eesti suurimate rahva- ja teadusraamatukogude koondkataloog.
(Tallinna

ja Tartu kataloog)

RIKSWEB - Tapa Linnaraamatukogu elektronkataloog

ISE - Eesti artiklite andmebaas

ERB - Eesti rahvusbibliograafia andmebaas

BIE - bibliograafiline õiguslane andmebaas

DEA - digiteeritud Eesti ajalehed. Valik ajalehti aastatest 1821-1944 ja valik väliseesti ajalehti

alates 1944. aastast.

DIGAR - Rahvusraamatukogu kasutajakeskkond, mis pakub juurdepääsu digitaalarhiivis talletatud väljaannetele. Nende hulgas e-raamatuid, ajalehti, ajakirju, kaarte, noote, fotosid, postkaarte, plakateid, illustratsioone, audioraamatuid ning muusikafaile

DOAJ - Directory of Open Access Journals vahendab erinevates keeltes teadusajakirju, mille artiklite täistekstid on vabalt kasutatavad. Andmebaas sisaldab 6320 ajakirja ning 542 599 teadusartiklit.

DSPACE - Tartu Ülikooli digikogu, sisaldab väitekirju, haruldasi eesti- ja võõrkeelseid trükiseid,

fotosid, käsikirju

E- Ait - Tallinna Ülikooli digikogu, väitekirjad, õppematerjalid, artiklid ning raamatukogus leiduvad haruldused

TTÜR digikogu - Tallinna Tehnikaülikooli digikogu, sisaldab väitekirju, e-õppematerjale ning muid väljaandeid

EMS - eesti märksõnastik - kõiki ainevaldkondi hõlmav tesauruse struktuuriga märksõnastik raamatute jm. teavikute eestikeelseks märksõnastamiseks ja infootsinguks.

5. 2024. aasta tegevused

- 2024. aasta jaanuarist on suletud Aaspere ja Vihula raamatukogud – tuleb tegeleda üle jäänud fondiga (müük, kolimine, ruumide tühjendamine)
- Haljas ja Võsul fondi ümberpaigutus ja riiulite vahetus
- Sõltuvalt Kultuuriministeeriumi kiirendi taotlusvooru otsusest lükkame/ei lükka käima Haljala valla raamatukogubussi
- Haljala Vallaraamatukogu arengukava koostamise algatamine
- Mesitarudest laenutuskastid suuremate raamatukogude juurde
- Rahulolu-uuring lugejate ning töötajate seas
- Raamatukogud jätkavad oma senise tegevusega ning annavad endast parima, et pakkuda oma lugejatele parimat teenust

Direktor

Allkiri /Marion Talli/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Karepa	14	31,5	48,42
Võsu	3	12	29,96
Võsupere	5	17	29,96
Haljala (2 töötajat)	16	87	184,52*

*Strateegilise raamatukogu arenguprogrammis osaleja sai ERÜ stipendiumi ja koolitus maksti kinni (300.-).

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

1. Haljala valla ja raamatukogude tutvustamine Kuusalu Vallaraamatukogu töötajatele – Marion Talli
2. Järva valla raamatukoguhoidjatele Haljala raamatukogu tutvustamine – Marion Talli
3. Võsupere raamatukogu ajaloo ja hetkeolukorra tutvustamine Järva valla raamatukogutöötajatele – Aili Raudla
4. Võsu raamatukogu tutvustamine Järva valla raamatukogutöötajatele – Annika Oiso

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2023)
Karepa	Värviti ja lakiti töötaja laud (omade vahenditega)
Vergi	Parandati postkast/tagastuskast (omade vahenditega)

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Karepa	Külas Sagadi looduskool	5 last + 8 täiskasvanut
	Suvenäitusel osalejad	16 last + 4 täiskasvanut

	Suvenäituse avamine	6 last + 10 täiskasvanut
Võsu	Paberrooside meisterdamine	Osalejate arv teadmata
	Viktoriin „Minu maailm“	10 last
Võsupere haruraamatukogu	Emakeelepäev lasteaiarühmaga.	9
	Ettelugemispäev - Eno Raua lugudega	11
Haljala	Emakeelepäev Sipsikute rühmaga	11 last
	Nublu rühm – Lugu „Kolm karu“	5
	Munajaht raamatukogus	45 last
	Joonistusvõistlus „Minu unistuste raamatukogu“	59 last
	Lugemistund „ReadingHour“	25 last
	„Kips-kõps külla“ 1a klass	17 last
	Ettelugemispäev 2a klassile	11 last
	Suvelugemine	7 last
	Hommi kuhämaruse lugemine	10 last
	Jõululugemised jõulukuu reedeti	10 last
Kingi jõuluks raamat	230 last	